

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Załącznik nr 2
do Regulaminu wyboru projektów
w ramach programu Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska 2021-2027
nr naboru FEDS.02.07-IZ.00-056/23

Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 2.7 Ochrona przyrody i klimatu

Typ 2.7.D. Zrównoważone szlaki rowerowe dotyczące kanalizowania ruchu turystycznego na obszarach chronionych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

Główną funkcją wskaźników jest zmierzenie, na ile cel główny projektu zostały zrealizowany. Wskaźniki służą ilościowej prezentacji działań podjętych w ramach projektu i ich rezultatów. W trakcie realizacji projektu wskaźniki powinny umożliwiać mierzenie jego postępu względem celów projektu.

Wybór wskaźników projektu powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami, które wnioskodawca zamierza podjąć w ramach projektu. Do celu głównego projektu wnioskodawca powinien dobrać odpowiednie wskaźniki, produktu i rezultatu bezpośredniego. Muszą być logicznie powiązane z projektem i spójne.

Każdy ze wskaźników powinien posiadać następujące cechy:

- **adekwatność** – wskaźnik powinien być dostosowany do charakteru projektu oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją;
- **mierzalność** – wskaźnik powinien być kwantyfikowalny, tj. wyrażony w wartościach liczbowych bądź finansowych;
- **wiarygodność** – wskaźnik powinien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego weryfikacja nie powodowała trudności;
- **dostępność** – wskaźnik powinien być łatwy do określenia w wyniku realizacji projektu;
- **określony w czasie** – wartość wskaźnika powinna zostać określona w czasie, tj. określony rok osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika oraz okres, w którym będzie mierzony wskaźnik.

Odpowiednio we wniosku o dofinansowanie należy określić, w jaki sposób mierzona będzie realizacja celu poprzez ustalenie wskaźników. Należy określić, co najmniej jeden podstawowy i mierzalny wskaźnik, który w sposób precyzyjny umożliwi weryfikację stopnia realizacji celu głównego projektu.

W ramach FEDS 2021-2027 rozróżnia się następujące wskaźniki:

- a) **kluczowe wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki ujęte w FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027 pochodzące z LWK 2021¹;

¹ Lista wskaźników kluczowych, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 poz. 1079)

- b) **specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki ujęte w FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027
- c) **specyficzne dla projektu wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki specyficzne dla projektu podlegają monitorowaniu i rozliczeniu wyłącznie na poziomie projektu.
- d) **Informacyjne** – dane na temat realizacji takich wskaźników są pozyskiwane z poziomu projektu w procesie monitorowania, ale poziom ich wykonania w projekcie nie stanowi przedmiotu rozliczenia z beneficjentem;

Wymagania w zakresie wskaźników w projekcie:

W ramach wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca określa wskaźniki służące pomiarowi działań i celów założonych w projekcie. Wskaźniki w ramach projektu należy określić mając w szczególności na uwadze zapisy Regulaminu dla naboru.

W przypadku, gdy w ramach danego Działania uwzględniony został wskaźnik z FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027, który odzwierciedla zakres projektu, jego wykazanie dla wnioskodawcy jest obligatoryjne.

Wskaźniki produktu są to wskaźniki powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie, mierzone konkretnymi wielkościami. Liczone są w jednostkach fizycznych lub monetarnych. Wybrane przez wnioskodawcę wskaźniki muszą być adekwatne do zakresu projektu oraz mają być powiązane z głównymi kategoriami wydatków w projekcie. Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania „Jednostki miary”, „Wartość bazowej”, „Wartości docelowej wskaźnika”, a także „Sposobu pomiaru wskaźnika”.

Wartość bazową należy określić na poziomie 0.

Wartość docelowa dla wskaźnika produktu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument (np. protokół odbioru robót).

W ramach wniosku o dofinansowanie wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu z poniższej tabeli, odpowiadające celowi projektu.

Nazwa wskaźnika produktu	Jedn. miary	Definicja wskaźnika	Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik
Liczba wspartych form ochrony przyrody (WLWK-PLRO071)	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę wspartych form ochrony przyrody, które zostały, zachowane, zabezpieczone, poddane konserwacji, renowacji, restauracji lub wyposażone. Formy ochrony przyrody: 1) parki narodowe; 2) rezerваты przyrody; 3) parki krajobrazowe; 4) obszary chronionego krajobrazu; 5) obszary Natura 2000; 6) pomniki przyrody; 7) stanowiska dokumentacyjne; 8) użytki ekologiczne; 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.	FEDS 2021-2027

		W przypadku projektów, w których w ramach form ochrony przyrody występuje zarówno ochrona gatunków, jak i ochrona obszarowa, do wskaźnika należy uwzględnić te dwa rodzaje form (gatunki+ obszar).	
Długość odnowionych szlaków turystycznych (WLWK-PLRO136)	km	Wskaźnik mierzy długość odnowionych szlaków turystycznych. Szlak turystyczny to wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turysty o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych). Rozróżnia się następujące rodzaje szlaków turystycznych: - piesze górskie i nizinne oraz ścieżki spacerowe, przyrodnicze i dydaktyczne, - narciarskie, - rowerowe, - kajakowe, - jeździeckie. Definicja na podstawie: „Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK”.	SZOP FEDS 2021-2027
Długość utworzonych szlaków turystycznych (WLWK-PLRO137)	km	Wskaźnik mierzy długość utworzonych szlaków turystycznych. Szlak turystyczny to wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turysty o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych). Rozróżnia się następujące rodzaje szlaków turystycznych: - piesze górskie i nizinne oraz ścieżki spacerowe, przyrodnicze i dydaktyczne, - narciarskie, - rowerowe, - kajakowe, - jeździeckie. Definicja na podstawie: „Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK”.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej (WLWK-PLRO194)	szt.	Wskaźnik podaje liczbę obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (WLWK-PLRO132)	szt.	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów w ramach realizowanego projektu, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiający dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych (wg. def. PKOB). Należy podać liczbę obiektów, a nie sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzone. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku	SZOP FEDS 2021-2027

		<p>obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z wyposażeniem obiektów w rozwiązania służące osobom z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu.</p>	
<p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (WLWK-PLRO199)</p>	<p>szt.</p>	<p>Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie wyżywienia. Do wskaźnika powinny zostać wliczone zarówno projekty ogólnodostępne, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień, jak i dedykowane (zgodnie z kategoryzacją projektów z Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027). Na poziomie projektu wskaźnik może przyjmować maksymalną wartość 1 - co oznacza jeden projekt, w którym sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. Liczba sfinansowanych racjonalnych usprawnień, w ramach projektu, nie ma znaczenia dla wartości wykazywanej we wskaźniku. Definicja na podstawie: Wytyczne w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.</p>	<p>SZOP FEDS 2021-2027</p>
<p>Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi (WLWK-PLRO069)</p>	<p>ha</p>	<p>Wskaźnik mierzy powierzchnię obszarów chronionych innych niż Natura 2000, na których będą prowadzone działania ochronne i odtwarzające.</p>	<p>SZOP FEDS 2021-2027</p>
<p>Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia (WLWK-RCO037)</p>	<p>ha</p>	<p>Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia finansowanymi w ramach projektów objętych wsparciem. Środki te muszą być zgodne z priorytetowymi ramami działania (PAF). PAF są strategicznymi narzędziami wieloletniego planowania, których celem jest zapewnienie kompleksowego przeglądu środków niezbędnych do realizacji ogólnounijnej sieci Natura 2000 oraz powiązanie ich z odpowiednimi instrumentami finansowania UE</p>	<p>SZOP FEDS 2021-2027</p>

Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony (WLWK-PLRO072)	ha	Wskaźnik mierzy powierzchnię terenu leżącą na obszarach parków krajobrazowych, na której wykonano zabiegi ochrony czynnej, ujęte w planach ochrony w ramach realizowanego projektu	SZOP FEDS 2021-2027
---	----	--	---------------------

Wskaźniki rezultatu są to wskaźniki odnoszące się do bezpośrednich efektów projektu, stanowią wynik realizacji projektu, ale mogą mieć na niego wpływ także inne zewnętrzne czynniki; niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie. Dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową (bazową). Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Muszą być adekwatne do celu projektu.

Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania „Jednostki miary”, „Wartości bazowej”, „Wartości docelowej wskaźnika”, a także „Sposobu pomiaru wskaźnika”.

Wartość bazowa (tzn. wartość w momencie rozpoczęcia realizacji projektu) w przypadku każdego wskaźnika powinna być wykazana na poziomie „0”, chyba że definicja wskaźnika wskazuje inaczej.

Wartość docelowa dla wskaźnika rezultatu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika uzyskany w efekcie realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument.

Wszyscy wnioskodawcy są zobligowani do określenia poniższych wskaźników rezultatu, jeśli są adekwatne do celu projektu.

Nazwa wskaźnika rezultatu	Jedn. miary	Definicja wskaźnika	Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik
Powierzchnia wspartych obszarów chronionych (PROG-DOL1R)	ha	Wskaźnik mierzy łączną powierzchnię obszarów chronionych wspartych w ramach projektów. Do obszarów chronionych zalicza się: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz korytarze ekologiczne. Powierzchnia wspartych obszarów liczona jest jako całkowita powierzchnia obszaru chronionego objętego wsparciem w ramach projektu. W przypadku, w którym projekt realizowany jest jedynie na wycinku obszaru chronionego (np. odtworzenia siedliska), do wskaźnika należy wliczyć całkowitą	FEDS 2021-2027

		<p>powierzchnię obszaru chronionego (np. parku krajobrazowego).</p> <p>W przypadku, w którym projekt realizuje kilka obszarowych form ochrony przyrody, należy wyliczyć wartość powierzchni bez dublowania się poszczególnych form.</p> <p>Do form wsparcia uwzględnionych przez wskaźnik zalicza się:</p> <p>1) czynną ochronę przyrody, w tym utrzymania i/lub przywrócenia do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także innych zasobów przyrody;</p> <p>2) zmniejszeni presji turystycznej poprzez odpowiednią kanalizację ruchu turystycznego.</p>	
Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach (RCR001)	EPC/rok	<p>Liczba miejsc pracy wyrażona w średnich rocznych ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) utworzonych w ramach działalności wspieranej przez projekt. Nowe stanowiska muszą być obsadzone i mogą być w pełnym wymiarze godzin, w niepełnym wymiarze godzin lub powtarzać się sezonowo. Wolne stanowiska nie są liczone. Ponadto oczekuje się, że nowo utworzone stanowiska zostaną utrzymane przez ponad rok po zakończeniu projektu. Wskaźnik jest obliczany jako różnica między rocznymi EPC obsadzonymi przed rozpoczęciem projektu i rok po zakończeniu projektu w ramach wspieranej działalności. Roczne EPC definiuje się jako stosunek godzin pracy przepracowanych efektywnie w ciągu roku kalendarzowego podzielony przez całkowitą liczbę godzin umownie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę. Zgodnie z konwencją dana osoba nie może wykonywać więcej niż jednego EPC rocznie. Liczba godzin umownie przepracowanych ustalana jest na podstawie normatywnych/ustawowych godzin pracy zgodnie z krajowym ustawodawstwem. Osoba pracująca w pełnym wymiarze czasu pracy zostanie zidentyfikowana w odniesieniu do jej statusu zatrudnienia i rodzaju umowy (pełny lub niepełny etat). Wskaźnik ten nie powinien być stosowany do uwzględnienia miejsc pracy dla naukowców, które należy zgłaszać w ramach RCR102.</p> <p>We wskaźniku informacyjnym, nie ma obowiązku określenia wartości docelowej. Wskaźnik należy wybrać z podziałem na płeć [Ogółem/Kobiety/ Mężczyźni] W przypadku, kiedy nie można określić wartości docelowej, należy wskazać wartość „0”.</p>	SZOP 2021-2021 Wskaźnik informacyjny

W ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu oraz rezultatu z listy przedstawionej w powyższych tabelach, odpowiadające celowi projektu. Dodatkowo w ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca może określić inne, dodatkowe wskaźniki specyficzne dla danego projektu, o ile będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu (tzw. wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla projektu).

We wniosku o dofinansowanie należy określić, w jaki sposób i na jakiej podstawie mierzone będą wskaźniki realizacji celu projektu poprzez ustalenie źródła weryfikacji / pozyskania danych do pomiaru wskaźnika oraz częstotliwości pomiaru. Dlatego przy określaniu

wskaźników należy wziąć pod uwagę dostępność i wiarygodność danych niezbędnych do pomiaru danego wskaźnika.

O ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej, efekt wsparcia na poziomie projektu występuje:

a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od rozpoczęcia realizacji projektu do ukończenia produktu w ramach projektu, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,

b) w przypadku wskaźników rezultatu określonych na poziomie projektu:

- **co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od ukończenia produktu w ramach projektu,**
lub
- **w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ FEDS (w umowie o dofinansowanie projektu/decyzji o dofinansowaniu) – w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek Beneficjenta i za zgodą IZ FEDS, jednak nie później niż do dnia 31.12.2029 r.**